

Høringsinnspill til forslag om lov om god handelsskikk

Etisk handel Norge takker for muligheten til å komme med innspill til forslag om lov om god handelsskikk med bakgrunn i NOU 2013:6 God handelsskikk i dagligvarekjedene, og utsendte høringsnotat. Vi vil kommentere to punkter: formål og håndheving av loven, og motstanden mot EU-direktivet om urimelig handelspraksis.

Utvide formålsparagrafen med anstendige arbeidsforhold

I forslag til formålsparagraf står det at loven skal bidra til økt forbrukervelferd ved å fremme forretningsforbindelser mellom næringsdrivende med en høy etisk standard, særlig i form av effektive og forutberegnelige relasjoner. Med forbrukervelferd menes velferd for slutt kunder gjennom lave priser, høy kvalitet, bredt vareutvalg og høy grad av tilgjengelighet.

At det bare pekes på lav pris mener vi er uheldig og bør fjernes og heller erstattes med fornuftig pris. Lav pris er ikke et hensiktsmessig formål, da lav pris er en sterk driver for dårlige arbeidsforhold i primærleddet. Forbrukerundersøkelser fra både Etisk handel Norge og Forbrukerrådet viser at så mange som 1/3 av forbrukerne velger vekk varer fra handlekurven som ikke er etisk produsert. Nettopp fordi forbrukerne vil vite hvordan varene blir produsert, har regjeringen nedsatt et ekspertutvalg - [Etikkinformasjonsutvalget](#) - som nå utreder om næringslivet skal pålegges en informasjonsplikt for å opplyse om produksjonsforholdene, slik at næringslivets innsats for å forbedre arbeidernes vilkår i leverandørkjedene styrkes. I Granavoldenerklæringen står det:

«I oppfølgingen av Etikkinformasjonsutvalgets arbeid vil regjeringen se på måter å styrke forbrukernes rett til informasjon om hvordan produktene de kjøper, er produsert. Det må være et mål at varer som importeres til Norge ikke er produsert gjennom barne- og slavearbeid, andre kritikkverdige arbeidsforhold, eller måter som krenker menneskerettigheter eller miljø»

Det vil derfor være negativt for forbrukervelferden og ikke vite om produktene er produsert med respekt for menneske- og arbeidstakerrettighetene og miljøet. Vi foreslår derfor at forbrukervelferd defineres til velferd for slutt kunder 'gjennom **fornuftige** priser **hvor anstendige arbeidsforhold er ivare tatt i leverandørkjeden**, høy kvalitet, bredt vareutvalg og høy grad av tilgjengelighet.

Håndheving av loven

Vi støtter høringsnotatet forslag til håndheving av loven og at det skal være et offentlig tilsyn med sanksjonsmuligheter. Tilsynet skal ha også gi veiledning og Etisk handel Norge bidra gjerne med vår fagkompetanse på bærekraftige leverandørkjeder.

EU-direktivet om urimelig handelspraksis

Det nylig vedtatte EU-direktivet om urimelig handelspraksis skal bl.a. beskytte primærleddet mot urimelig handelspraksis fra store dagligvareaktører. Dette er for eksempel relevant for tomatprodukter og andre jordbruksprodukter fra Italia m.fl. hvor det har vært avdekket moderne slaverilignende forhold. Etter hva vi kjenner til så har Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) vurdert det som lite hensiktsmessig på nåværende tidspunkt å ta EU-direktivet inn i lovforslaget. Etter vårt syn baserer NFD dette på en merkelig argumentasjon: at det synes som uklart om de samme problemene som finnes i EUs landbrukssektor også kan finnes i norsk landbrukssektor. Det fremstår som om

departementet ser bort fra at mange jordbruksbasert produkter importeres fra EU til Norge og at det derfor er sannsynlighet for at produkter som selges i norske dagligvarekjeder kan være utført av arbeidere under kritikkverdige arbeidsforhold i EU.

Det henvises imidlertid til at EU-direktivet må vurderes av EØS-landene/EFTA om det er EU-relevant, samt at Norge kan vurdere å ta det inn i norsk rett, gjennom lov eller forskrift, selv om det ikke blir vurdert som EØS-relevant. EU-direktivet kan derfor komme inn på andre måter, men direktivet hører mest naturlig hjemme i loven om god handelsskikk og bør derfor tas inn i loven.

Med vennlig hilsen

Oslo, 07.06.19

Heidi Furustøl

Daglig leder